

5. Кожемякин Е.А. Подходы к изучению медиадискурса в современной междисциплинарной среде / Е.А. Кожемякин, Е.В. Переверзев // Журналистика и медиаобразование. – 2008. – 27 с.

УДК 316.362:373.2:17.022.1(045)

Дешко О.В.
студентка 2 курсу(скорочена програма),
спеціальність 012«Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет
Черепаня Н.І.
кандидат педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет

СПІВРОБІТНИЦТВО СІМ'Ї ТА ЗДО У ФОРМУВАННІ ДУХОВНО- МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розглянуто вплив сім'ї на загальний розвиток та становлення особистості дошкільника. Визначено зміст, форми та організацію спільної роботи сім'ї та закладу дошкільної освіти.

Ключові слова: сім'я, заклад дошкільної освіти, дитина дошкільного віку, співпраця, духовно-моральні цінності.

The article considers the influence of the family on the overall development and personality of the preschooler. The content, forms and organization of joint work of the family and the preschool institution are determined.

Key words: family, preschool institution, preschool child, cooperation, spiritual and moral values.

Нині країна переживає один з непростих історичних періодів. Найбільша небезпека, яка чатує на наше суспільство сьогодні, - руйнування особистості. На жаль, матеріальні цінності для громадян нашої країни переважають над духовними, тому у дітей спотворені передуювання про добро, милосердя, великодушність, справедливість, громадянськість і патріотизм.

Політичні та соціально-економічні зміни роблять серйозний вплив на всі сторони життя і діяльність українців. І тому в сучасному суспільстві відбувається витіснення духовних потреб. Вічні цінності: патріотизм, сім'я, любов, дружба – поступово стають другорядними. Спостерігається

послаблення виховної функції сім'ї. У педагогічному співтоваристві ця проблема викликає велике занепокоєння, так як сім'я - це основний осередок суспільства, в якій народжується, формується, розвивається і більшу частину часу життя проводить людина. Традиційно сім'я - головний інститут виховання. Вона сприяє формуванню людської гідності, прилучає дитину до істинних духовно-моральних цінностей. Недарма імператор Олександр III, передаючи престол своєму спадкоємцеві і майбутньому царю Миколі II, заповідав: «Бережи сім'ю, бо вона основа всякої держави».

Перед нашим суспільством стоїть найважливіше завдання- формування всебічно розвиненої, гармонійної особистості. Ідея взаємодії громадянського і сімейного виховання знайшла своє відображення в ряді нормативно-правових документів. Так, в законі «Про освіту» записано, що «Батьки є першими педагогами. Вони зобов'язані закласти основи фізичного, морального і інтелектуального розвитку особистості дитини в ранньому віці». Особливу увагу необхідно приділяти розробці методів формування особистості дитини-дошкільника в умовах суспільного і сімейного виховання, в засвоєнні норм і цінностей, прийнятих у суспільстві, включаючи мораль і моральність. [1]

Виховання гуманних почуттів, співчуття і співпереживання дитини оточуючим дорослим і дітям, громадської активної життєвої позиції, самостійності, підвищення рівня усвідомлення особистого «Я» в сімейному та дитячому колективі - ці та багато інших завдань сімейного виховання заклад дошкільної освіти може здійснювати тільки при узгодженому впливі на дітей зі сторони вихователів і батьків.

Дорослішаючи, дитина поступово опановує загальноприйнятими нормами і правилами поведінки взаємовідносин, привласнює їх, тобто робить їх своїми, що належать їй способи і форми взаємодії, вираження ставлення до людей, до природи, до себе. Результатом морального виховання є поява певного набору моральних якостей та затвердження їх в особистості. І чим міцніше сформовані ці якості, тим менше відхилень від прийнятих в суспільстві моральних засад спостерігається у людини, тим вище оцінка її моральності з боку оточуючих. Найбільш сприятливими для морального виховання дітей дошкільного віку є сімейні умови виховання, засновані на довірливих родинних відносинах, емоційної їх насиченості, на любові і прихильності батьків і дітей, сталості та тривалості впливу домашнього середовища. На жаль, не кожна сім'я в повній мірі реалізує весь комплекс можливостей впливу на дитину. Одні сім'ї не хочуть виховувати дитину, інші не вміють це робити, треті не розуміють, навіщо це потрібно. У всіх випадках необхідна кваліфікована допомога дошкільного закладу.

В основі взаємодії сучасного дошкільного закладу та сім'ї лежить співробітництво. Ініціатором у встановленні співпраці повинні бути вихователі закладу дошкільної освіти, оскільки вони професійно підготовлені до освітньої діяльності, а значить, розуміють, що їх успішність залежить від узгодженості, наступності у вихованні дітей. Вихователь усвідомлює, що співпраця потрібна в інтересах дитини і що в цьому необхідно переконати батьків. Не випадково в останні роки почала розвиватися і впроваджуватися нова система взаємодії сім'ї та закладу дошкільної освіти: батьки з пасивних спостерігачів стають активними учасниками виховного процесу. В основі нової системи взаємодії сім'ї та закладу дошкільної освіти лежить ідея про те, що за виховання дітей несуть відповідальність батьки, а всі інші соціальні інститути покликані підтримувати і доповнювати їх виховну діяльність.

Дошкільна установа як «острівець дитинства» не існує ізольовано від міста, краю і країни в цілому. Все, що відбувається в суспільстві знаходить відображення в її діяльності. Значення соціуму для дошкільника так само велике, як і значення сім'ї. І саме тут сходяться воедино завдання суспільства, ЗДО і сім'ї, зацікавленість у вихованні духовно-моральної особистості. [2]

Працюючи в цьому напрямку, вихователі ЗДО намагаються сформувати у дошкільників уявлення про дружню сім'ю, про обов'язки перед близькими, виховують поважне ставлення до сім'ї, знайомлять із способами вираження турботи, поваги, подяки, розширюють знання про родинні зв'язки, родовід. Взаємозв'язок закладу дошкільної освіти і сім'ї потрібно розуміти як цілеспрямовану співпрацю вихователів і батьків в методах і змісті педагогічного впливу на дітей, заснованих на взаємоповазі і взаємодовірі, спрямованій на взаємозбагачення, взаємодоповнення умов сімейного та суспільного виховання.

В організації роботи з батьками в закладах дошкільної освіти застосовують групові та індивідуальні форми роботи. Великою популярністю серед батьків, вихователів і вихованців користуються спільні сімейні проекти. Результатами цих проектів з'явилися спільні свята, розваги, акції, створення міні-музеїв, оформлення виставок спільної дитячо-батьківської творчості. Наприклад, в процесі реалізації проекту «Сім'я - це важливо! Сім'я - це здорово!» вихованці ЗДО від старшого покоління дізналися багато цікавих фактів з історії своєї сім'ї, разом з батьками склали герб і дерево своєї родини і представили їх на виставці «Герб і дерево моєї родини». Експонати виставки підкорили своєю різноманітністю і творчим підходом в їх виготовленні. Особливо важливо відзначити те, що представляли герб і дерево сім'ї саме дошкільнята. Вони з великою гордістю, повагою розповідали про геральдику своєї сім'ї.

Також в процесі роботи з батьками вихователі активно використовують цикл консультацій для батьків по ознайомленню з українською культурою, історією і сімейними традиціями, виступи на батьківських зборах, круглих столах, педагогічних читаннях. Поряд з традиційними формами роботи з сім'єю застосовують інноваційні форми, які найбільш затребувані батьками: конференції, семінари-практикуми, майстер-класи, заочні консультації, вечори запитань і відповідей для батьків, батьківські фестивалі, випуск газет, екскурсії, передача досвіду сімейного виховання, комплектування педагогічної бібліотеки. Величезне місце в роботі з сім'ями вихованців займає організація спільних заходів - народних календарних свят: «Різдво», «Масляна», «Великдень», «День сім'ї, любові і вірності», «Яблучний Спас». Їхньою метою проведення є залучення вихованців і батьків до історії народної культури. Батьки активно допомагають в їх підготовці та організації, виготовляють вироби для виставок творчих робіт, присвячених до цих свят.

Значне місце у ЗДО відводиться організації та проведенню загальнонародних свят «День матері», «Новий рік», «День захисника Вітчизни». Готуючись до них, вихованці, батьки і педагоги брали участь в оформленні плакатів, стіни Пам'яті, стінгазет, міні-музеїв, відвідували музеї, виставки, покладали квіти до пам'ятників. Кожне з цих проведених спільних заходів зміцнює співпрацю сім'ї та закладу дошкільної освіти у формуванні духовно-моральних цінностей дітей дошкільного віку. [3]

Ми впевнені, що всі ці форми допоможуть нам активізувати батьків в нашій спільній роботі по духовно-моральному вихованню дітей. Вихователі не зупиняються на досягнутому, продовжують шукати нові шляхи співпраці з батьками. Адже у нас спільна мета - виховати майбутніх творців життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Яблонська Т. М. Актуальні проблеми досліджень сучасної сім'ї в Україні / Т. М. Яблонська // Український соціум. – 2004. – № 2 (4). – С. 80–84.
2. Бондарчук О.І. Сім'я як осередок соціалізації дитини // Проблеми соціальної захищеності дітей в ринкових умовах. – К.: АЛД, 1998. – 95 с.
3. Дибіна О.В. Реалізація технологій формування у дитини спрямованості на світ сім'ї / О.В. Дибіна, Л.А. Пенькова. – Тольятті: ТГУ, 2010.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>